

616.89

M 30

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII,
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

SPNPPC
Societatea Psihiatrică, Neurologică, Psihoterapeutică și Psihologilor
Clinicieni din Republica Moldova

Psihiatrie

MANUAL

Chișinău, 2021

MANUAL
de
PSIHIATRIE

764529

Universitatea de Stat de
Medicină și Farmacie
«Nicolae Testemițanu»
Biblioteca Științifică Medicală

SL3

Chișinău, 2021

Cuprins

Cuprins	2
Cuvânt înainte.....	16
<i>Anatol Nacu</i>	<i>16</i>
Capitolul I. Date din istoria psihiatriei.....	17
<i>Autori: Alexandru Nacu, Ghenadie Cărăușu, Igor Nastas.....</i>	<i>17</i>
1.1. Date din istoria psihiatriei universale.	17
1.2. Date din istoria psihiatriei naționale.	22
1.3. Date din istoria Catedrei de psihiatrie.....	25
Bibliografie	28
Capitolul II. Organizarea asistenței psihiatrice în Republica Moldova. Direcțiile	29
<i>Autori: Jana Chihai, Andrei Eșanu, Cornelia Adeola</i>	<i>29</i>
2.1 Contextul internațional privind sănătatea mintală	29
2.2. Perspectiva istorică de dezvoltare a sistemului de sănătate mintală la nivel mondial.	30
2.3. Tendințe ale reformei globale și implicațiile pentru sănătatea mintală	31
2.4. Decentralizarea	31
2.5. Organizarea serviciilor de sănătate mintală la nivel mondial.	31
2.6. Descrierea și analiza serviciilor de sănătate mintală la nivel global.	32
2.7. Reforma Serviciilor de Sănătate Mintală în Moldova	33
2.8. Serviciile de sănătate mintală din Republica Moldova.....	34
Bibliografie:	36
Capitolul III. Probleme etice și juridice în psihiatrie	37
<i>Autori: Jana Chihai, Andrei Eșanu, Cornelia Adeola.</i>	<i>37</i>
3.1. Standardele internaționale privind asigurarea drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală.....	37
3.2. Cadrul național de politici și normativ privind asigurarea drepturilor persoanelor cu probleme de sănătate mintală	38
Bibliografie	39
Capitolul IV. Semiologia psihiatrică.....	40
<i>Autori: Inga Deliv, Ion Coșciug, Lucia Carp.....</i>	<i>40</i>
4.1. Senzația, percepția și tulburările de percepție	40
4.2. Semiologia atenției	46
4.3. Semiologia memoriei	48
4.4. Tulburările de gândire	53
4.5. Semiologia proceselor afective	62
4.6. Semiologia voinței	68

4.7. Semiologia activității motorii	70
4.8. Semiologia conștiinței.....	74
4.9. Semiologia manifestărilor instinctive	77
4.10. Sindroamele psihopatologice principale	78
Bibliografie	82
Capitolul V. Clasificarea tulburărilor mintale	84
<i>Grigore Garaz, Inga Deliv.....</i>	<i>84</i>
5.1. Clasificarea tulburărilor mintale - istoric	84
5.2. Clasificarea Internațională a Maladiilor ver. 10 (CIM-10 sau ICD-10)	84
5.3. Manualul de diagnostic și clasificare statistică a tulburărilor mintale (DSM 5)	85
5.4. Clasificarea Internațională a Maladiilor ver. 11 (CIM-11 sau ICD-11)	88
Bibliografie	89
Capitolul VI. Tulburările din spectrul schizofreniei și alte tulburări psihotice	90
<i>Autor: Valentin Oprea.....</i>	<i>90</i>
6.1. Schizofrenia.....	90
6.2. Tulburarea schizotipală.....	105
6.3. Tulburarea delirantă persistentă	107
6.4 Tulburările psihotice acute și tranzitorii	110
6.5. Tulburarea delirantă indusă.....	113
6.6. Tulburarea schizoafectivă	113
Bibliografie	116
Capitolul VII. Tulburări ale dispoziției (afective)	119
7.1. Tulburările afective bipolare	119
<i>Autori: Valentin Oprea, Inga Deliv.....</i>	<i>119</i>
7.1.1. Generalități despre tulburările afective bipolare. Definiție	119
7.1.2. Epidemiologie.....	119
7.1.3. Etiopatogenie	120
7.1.4. Clasificarea tulburării afective bipolare	122
7.1.5. Diagnostic.....	123
7.1.6. Tabloul clinic.....	126
7.1.7. Tratamentul TAB	129
7.1.8. Intervențiile psihosociale.....	131
○ Tulburări persistente ale dispoziției [afective].....	132
<i>Autori: Valentin Oprea, Inga Deliv.....</i>	<i>132</i>
7.2.1. Tulburarea ciclotimică	132
7.2.2. Tulburarea distimică	133
Bibliografie	134
7.3. Tulburările depresive	134

<i>Autori: Grigore Garaz, Andrei Eșamu, [Mircea Revenco]</i>	134
7.3.1. Tulburarea cu perturbare afectivă de tip disruptiv(CIM – 10 – F34.8)	137
7.3.2. Tulburarea depresivă majoră(CIM – 10 – F32-33).....	143
7.3.2.1. Date generale	143
7.3.2.2. Clasificarea Depresiei	144
7.3.2.3. Factorii de risc	145
7.3.2.4. Profilaxia – recomandări generale	146
7.3.2.5. Conduita pacientului cu depresie	147
7.3.2.6. Diagnosticul diferențial al episoadelor depresive	152
7.3.2.7. Condiții de tratament.....	155
7.3.2.8. Tratamentul Depresiei	156
7.3.2.9. Urgențe în Psihiatrie. Managementul comportamentului suicidar	166
7.3.3. Tulburarea depresivă persistentă (distimia) (CIM – 10 – F34.1)	168
7.3.4. Tulburarea disforică premenstruală (CIM – 10 – N94.3)	171
7.3.5. Tulburarea depresivă indusă de substanțe sau medicamente (CIM – 10 – F10.14[24]-19.14[24])	175
7.3.6. Tulburarea depresivă secundară unei afecțiuni medicale (CIM – 10 – F06.31-34)	181
Bibliografie	184
Capitolul VIII. Tulburările anxioase și tulburările somatoforme	187
8.1. Tulburări anxioase	187
<i>Autori: Inga Deliv, Ion Coșciug, Alina Bologan</i>	187
Bibliografie:	202
8.2. Tulburări somatoforme.	203
<i>Autori: Inga Deliv, Ion Coșciug</i>	203
Bibliografie:	210
8.3. Tulburarea conversivă.....	211
<i>Autor: Ghenadie Cărăușu</i>	211
Bibliografie:	220
8.4. Tulburările disociative	221
<i>Autor: Ghenadie Cărăușu</i>	221
8.4.1. Tulburarea disociativă de identitate	222
8.4.2. Amnezia disociativă.....	222
8.4.3. Tulburarea de depersonalizare/derealizare	223
8.4.4. Transa disociativă	224
8.4.5. Stupoare sau comă disociativă.....	225
8.4.6. Managementul Clinic	225
Bibliografie:	226

8.5. Neurastenia.....	226
<i>Autor: Ghenadie Cărăușu.....</i>	226
Bibliografie:	228
Capitolul IX. Tulburări neurocognitive (Demențe).....	230
<i>Autori: Ion Coșciug, Inga Deliv, Mirela Manea.....</i>	230
9.1. Generalități	230
9.2. Istoricul dezvoltării tulburărilor neurocognitive, clasificare.....	231
9.3. Diagnosticarea tulburărilor neurocognitive.....	233
9.4. Criteriile de diagnostic pentru tulburările neurocognitive conform DSM-5.....	234
9.5. Definierea și clasificarea Demențelor conform CIM-10.	236
9.6. Clasificarea și evoluția demențelor.	237
9.7. Tulburarea Neurocognitivă (Demență) secundară Bolii Alzheimer (TNCBA).	240
9.8. Tulburarea Neurocognitivă fronto-temporală (Demența secundară Bolii Pick) (TNCFT).....	244
9.9. Tulburarea Neurocognitivă cu corpi Lewy (TNCCL) - (Demența cu corpi Lewy)	245
9.10. Tulburarea Neurocognitivă Vasculară (TNCV)-(Demența vasculară).....	247
9.11. Tulburarea Neurocognitivă secundară unui Traumatism Cranio-cerebral (TNCTCC) - (Demența posttraumatică).	249
9.12. Tulburarea Neurocognitivă indusă de substanțe sau medicamente (TNCISM)-(Demența indusă de consumul de substanțe sau medicamente).	250
9.13. Tulburarea Neurocognitivă secundară infecției HIV (TNCHIV) – (Demență secundară infecției HIV).	251
9.14. Tulburarea Neurocognitivă secundară bolii prionice (Creutzfeldt-Jacob) (TNCC-J).	251
9.15. Tulburarea Neurocognitivă secundară bolii Parkinson (TNCBP) – (Demența secundară bolii Parkinson).	252
9.16. Tulburarea Neurocognitivă secundară bolii Huntington (TNCBH) – (Demența secundară bolii Huntington)	253
9.17. Tulburarea Neurocognitivă Majoră sau Ușoară cu etiologii multiple (TNCEM) – (Demența cu etiologii multiple).....	253
Bibliografie	254
Capitolul X. Tulburările psihice în epilepsie	256
<i>Autor: Oleg Cobileanschi</i>	256
10.1. Introducere	256
10.2. Scurt istoric.....	257
10.3. Epidemiologie.....	258
10.4. Etiologie.....	258
10.5. Forme clinice ale epilepsiei.....	260
10.6. Diagnostic.....	266
10.7. Examenul EEG	270

10.7. Clasificarea tulburărilor psihice din epilepsie	271
10.8. Tulburări intercritice	273
10.10. Tratamentul în epilepsie	278
Bibliografie	280

Capitolul XI. Tulburări psihice asociate unor leziuni, disfuncții cerebrale și boli somatice. 282

<i>Autori: Larisa Boronin, Igor Nastas</i>	282
11.1. Tulburări psihice în rezultatul traumatismelor cranio-cerebrale (traumatismul cerebral acut)	282
11.1.1. Definiția [1]	282
11.1.2. Factorii de risc/epidemiologia [1].....	282
11.1.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	282
11.2. Tulburări psihice posttraumatice tardive.....	283
11.2.1. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	283
11.2.2. Diagnosticul diferențiat	284
11.2.3. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos)	284
Bibliografie	284
11.3. Tulburări psihice în cadrul tumorilor cerebrale.....	285
11.3.1. Definiție.....	285
11.3.2. Factorii de risc/epidemiologie.	285
11.3.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	285
11.3.4. Diagnosticul diferențiat:.....	288
11.3.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos)	288
Bibliografie	288
11.4. Tulburări psihice în cadrul afecțiunilor neurologice (Boala Parkinson, Wilson, Huntington, în bolile demielinizante ș.a.) și bolile cerebro-vasculare (postictus).....	289
11.4.1. Boala Parkinson. Definiție.	289
11.4.2. Factorii de risc/Epidemiologie.....	289
11.4.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	289
11.4.4. Diagnostic diferențiat [1, 4, 5, 6]:.....	290
11.4.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos)	291
Bibliografie	291
11.4.7.1. Boala Wilson. Definiție [1]	291
11.4.7.2. Factorii de risc/Epidemiologie [1]	291
11.4.7.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul):.....	291
11.4.7.4. Diagnosticul diferențiat [1]:	292
11.4.7.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos).....	292
Bibliografie	292

11.4.8.1. Boala Huntington. Definiție	292
11.4.8.2. Factorii de risc/Epidemiologie [1].	292
11.4.8.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul) [1]:	293
11.4.8.4. Diagnosticul diferențiat [1]:	293
11.4.8.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos).....	293
Bibliografie:	294
11.4.9.1 Myasthenia gravis. Definiție	294
11.4.9.2. Factorii de risc/Epidemiologie [1, 5]	294
11.4.9.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul) [1, 2, 3]:.....	294
11.4.9.4. Diagnosticul diferențiat [5]:	294
11.4.9.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos) [4, 7, 8, 10, 11]:.....	295
Bibliografie	295
11.5.1. Tulburări psihice după accidentul vascular cerebral (AVC). Definiție	296
11.5.2. Factorii de risc/Epidemiologie.....	296
11.5.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	296
11.5.4. Diagnosticul diferențiat.....	297
11.5.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos).....	297
Bibliografie:	297
11.6. Tulburări psihice în bolile somatice și cerebro-vasculare (infarct miocardic, boala hipertensivă, aterosleroza).....	297
11.6.1. Definiție.....	297
11.6.2. Factorii de risc/Epidemiologie.....	297
11.6.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	298
11.6.4. Diagnosticul diferențiat.....	299
11.6.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos)	299
Bibliografie:	300
11.7. Tulburări psihice în bolile infecțioase.....	300
11.7.1. Definiție.....	300
11.7.2. Factorii de risc/Epidemiologie. [1, 10].	300
11.7.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	300
11.7.4. Diagnosticul diferențiat.....	301
11.7.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos).....	301
Bibliografie	301
11.8. Meningita	302
11.8.1. Definiție.....	302
11.8.2. Factorii de risc/Epidemiologie [1]	302
11.6.3. Diagnosticul diferențiat.....	303
11.6.4. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos) [1]:.....	303

Bibliografie	303
11.7. Sifilisul	303
11.7.1 Sifilisul Definiție.	303
11.7.2. Factorii de risc/Epidemiologie [1]	303
11.7.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	303
11.7.4. Diagnosticul diferențiat	304
11.7.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos).....	304
Bibliografie:	304
11.8. Tulburări psihice postpartum.....	304
11.8.1 Definiție.....	304
11.8.2. Factorii de risc/Epidemiologie.....	304
11.8.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	305
11.8.4. Diagnosticul diferențiat [16]:	305
11.8.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos).	305
Bibliografie:	306

Capitolul XII. Tulburările mintale și comportamentale datorate utilizării de substanțe psihoactive 308

12.1. Alcoolismul, etiopatogenia, neurobiologia, epidemiologia, criteriile de diagnostic, tablou clinic și tipuri de intervenții	309
<i>Autori: Igor Nastas, Larisa Boronin.....</i>	<i>309</i>
12.1.1. Epidemiologie.....	309
12.1.2. Markerii adicției.....	311
12.1.3. Encefalopatiile etilice.....	319
12.1.4. Principii de intervenție în dependența de alcool.....	325
Bibliografie	327
12.1.5. Ebrietatea alcoolică obișnuită, necomplicată, modificată și patologică.....	329
<i>Autor: Valentin Oprea</i>	<i>329</i>
Bibliografie	335
12.2. Tulburări mintale și comportamentale datorate consumului de substanțe psihoactive	336
12.2.1. Tulburări mintale și de comportament cauzate de utilizarea tutunului (F17) .	336
<i>Autor: Valentin Oprea</i>	<i>336</i>
12.2.2. Tulburări legate de consumul altor substanțe (sau substanțe necunoscute) ..	337
<i>Autori: Igor Nastas, Larisa Boronin, Ghenadie Cărăușu.....</i>	<i>337</i>
Generalități.....	337
<i>Autor: Ghenadie Cărăușu.....</i>	<i>337</i>
Bibliografie	340
Tulburări legate de consumul altor substanțe (sau substanțe necunoscute).....	340
<i>Autori: Igor Nastas, Larisa Boronin.....</i>	<i>340</i>

Benzodiazepine	340
Barbiturice.....	342
Canabinoizi	344
Opiacee	345
Substanțe volatile	347
Substanțe psihoactive cu acțiune stimulantă.....	348
Cocaina	350
Substanțe psihoactive cu acțiune halucinogenă (Halucinogenele).....	351
Nicotina.....	352
Bibliografie:	353
12.3. Dependența non-chimică.....	355
<i>Autori: Inga Deliv, Ion Coșciug</i>	355
Bibliografie.	361
Capitolul XIII. Tulburările de personalitate	363
<i>Autori: Anatol Nacu, Grigore Garaz, [Mircea Revenco]</i>	363
13.1. Introducere în tulburări de personalitate	363
13.2. Neurobiologia tulburărilor de personalitate.	364
13.3. Grupul A.....	368
13.3.1. Tulburarea de personalitate paranoidă (DSM-V)	368
13.3.2. Tulburarea de personalitate schizoidă (DSM-V).....	370
13.3.3. Tulburarea de personalitate schizotipală	372
13.4. Grupul B.....	374
13.4.1. Tulburarea de personalitate antisocială	374
13.4.2. Tulburarea de personalitate borderline (DSM V).....	376
13.4.3. Tulburarea de personalitate histrionică (DSM V).....	381
13.4.4. Tulburarea de personalitate narcisistă.....	386
13.5. Grupul C.....	390
13.5.1. Tulburarea de personalitate evitantă (DSM V).....	390
13.5.2. Tulburarea de personalitate dependentă (DSM V)	392
13.5.3. Tulburarea de personalitate obsesiv-compulsivă (DSM V)	394
13.6. Tratamentul medicamentos în tulburările de personalitate.	397
Bibliografie	404
Capitolul XIV. Tulburări ale dezvoltării psihologice a copilului și adolescentului.....	410
<i>Autori: Jana Chihai, Larisa Boronin</i>	410
14.1. Retardarea mintală (dizabilitatea intelectuală).....	410
<i>Autori: Larisa Boronin</i>	410
14.1.1. Definiție.....	410
14.1.2. Factori de risc. Epidemiologie.....	410

14.1.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	411
14.1.4. Diagnosticul diferențial.....	411
14.1.5. Terapia medicamentoasă și nemedicamentoasă [6]:.....	412
Bibliografie:	412
14.2. Tulburări ale dezvoltării psihologice.	413
<i>Autori: Jana Chihai, Cornelia Adeola.....</i>	<i>413</i>
14.3. Tulburări de dezvoltare specifice privind vorbirea și limbajul	413
14.4. Tulburări specifice de dezvoltare privind abilitățile școlare	414
14.5. Tulburare de dezvoltare specifică a funcției motorii	415
Bibliografie	416
14.6. Tulburări de dezvoltare profunde	416
<i>Autori: Larisa Boronin.....</i>	<i>416</i>
14.6.1. Autismul infantil.....	417
14.6.1.1. Definiție.....	417
14.6.1.2. Etiologie. Epidemiologie.....	417
14.6.1.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	417
14.6.1.4. Diagnosticul diferențial.	419
14.6.1.5. Terapia nemedicamentoasă	419
14.6.1.6. Terapia medicamentoasă.	419
Bibliografie	420
14.6.2. Autismul atipic	421
14.6.2.1. Definiție.....	421
14.6.2.2. Etiologia	421
14.6.2.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	421
14.6.2. 4. Diagnosticul diferențial.	422
14.6.2.5. Terapia.....	422
Bibliografie	422
14.6.3. Sindromul Rett.....	422
14.6.3.1. Definiție.....	422
14.6.3.2. Factori de risc și epidemiologie.....	422
14.6.3.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	422
14.6.3.4. Diagnosticul diferențial	424
14.6.3.5. Terapia nemedicamentoasă	424
14.6.3.6. Terapia medicamentoasă	424
Bibliografie	424
14.6.4. Sindromul Asperger	424
14.6.4.1. Definiție.....	424
14.6.4.2. Factori de risc și epidemiologie.....	424

14.6.4.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	425
14.6.4.4. Barem de investigații.....	425
Diagnosticul diferențial [2, 11, 12]	425
14.6.4.5. Terapie nemedicamentoasă	425
14.6.4.6. Terapie medicamentoasă	425
Bibliografie	426
14.6.5. Tulburarea de dezintegrare a copilăriei (TDC).....	426
14.6.5.1. Definiție.....	426
14.6.5.2. Factorii de risc	427
14.6.5.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul). Criterii de diagnostic.....	427
14.6.5.4. Diagnosticul diferențial	427
14.6.5.5. Terapie nemedicamentoasă	428
14.6.5.6. Terapie medicamentoasă	428
Bibliografie	428
14.6.6. Tulburare hiperactivă asociată cu retardare mintală și mișcări stereotipice.....	429
14.6.6.1. Definiție.....	429
14.6.6.2. Factori de risc. Epidemiologie.....	429
14.6.6.3. Simptome și sindroame [2]:.....	429
14.6.6.4. Diagnosticul diferențial [2].....	430
14.6.6.5. Terapie.....	430
Bibliografie	430
14.7. Tulburări comportamentale și emoționale cu debut de obicei în copilărie și adolescență	431
<i>Autori: Jana Chihai</i>	431
14.7.1. Tulburări hiperchinetice	431
14.7.2. Tulburări de conduită	438
14.7.3. Tulburare sfidător-opozițională	438
Bibliografie	441
14.8. Tulburări de funcționare socială cu debut în copilărie și adolescență	442
14.8.1. Mutismul selectiv. F94.0.....	442
<i>Autori: Larisa Boronin</i>	442
14.8.1.1. Definiție.....	442
14.8.1.2. Factori de risc. Epidemiologie și etiologie	442
14.8.1.3. Simptome și sindroame. Diagnosticul [2, 3, 5, 8].....	442
14.8.1.4. Diagnosticul diferențial	443
14.8.1.5. Terapie.....	444
Bibliografie	445
14.9. Tulburarea reactivă față de anturaj în copilărie.....	446

<i>Autori: Jana Chihai</i>	446
Bibliografie	448
14.10. Tulburări de ticuri	448
<i>Autori: Larisa Boronin</i>	448
14.10.1. Tulburare de ticuri multiple motorii combinate cu ticuri vocale [Gilles de la Tourette].....	448
14.10.1.1. Definiție.....	448
14.10.1.2. Factori de risc.....	449
14.10.1.3. Simptome și sindroame	449
14.10.1.4. Diagnosticul diferențial [2, 6].....	449
14.10.1.5. Terapia.....	451
Bibliografie	454
14.10.2. Enuresis nonorganic	455
14.10.2.1. Definiție.....	455
14.10.2.2. Factori de risc. Epidemiologie.....	455
14.10.2.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	456
14.10.2.4. Diagnosticul diferențial	456
14.10.2.5. Tratament (medicamentos și nemedicamentos).....	456
Bibliografie:	456
14.10.3. Encoprezis nonorganic	457
14.10.3.1. Definiție.....	457
14.10.3.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul).....	457
14.10.3.4. Diagnosticul diferențial.....	457
14.10.3.5. Tratament (medicamentos și nemedicamentos).....	457
Bibliografie:	458
14.10.4. Bâlbâiala (Balbism).....	458
14.10.4.1. Definiția.....	458
14.10.4.2. Factorii de risc/Epidemiologie.....	459
14.10.4.3. Simptome și sindroame (Diagnosticul) [7]:	459
14.10.4.4. Diagnosticul diferențial.....	460
14.10.4.5. Tratamentul (medicamentos și nemedicamentos),.....	460
Bibliografie:	460
14.10.5. Tulburare a alimentației sugarului și a copilului.....	461
<i>Autori: Jana Chihai, Cornelia Adeola</i>	461
Bibliografie	461
Capitolul XV. Tulburări de comportament alimentar.....	462
<i>Autori: Jana Chihai</i>	462
15.1. Pica la copii și adulți.....	462

15.2. Tulburarea de ruminație.....	463
15.3. Tulburarea comportamentului alimentar.....	463
15.3.1. Anorexia nervosa.....	463
15.3.2. Bulimia nervosa.....	469
Bibliografie.....	473
Capitolul XVI. Sindroamele comportamentale asociate cu tulburări fiziologice și factori somatici	475
<i>Autori: Anatol Nacu, Ghenadie Cărăușu, Cezar Babin.....</i>	<i>475</i>
16.1. Disfuncțiile sexuale.....	475
16.1.1. Tulburări ale dorinței sexuale.....	475
16.1.2. Tulburări ale excitației sexuale.....	475
16.1.3. Tulburări orgasmice.....	476
16.1.4. Ejacularea prematură (precoce).....	476
16.1.5. Tulburările prin durere sexuală.....	476
Bibliografie.....	477
16.2. Parafiliile.....	477
Mecanisme de patogenie psihopatologice.....	479
Principalele parafilii și tulburări parafilice.....	479
16.2.1. Fetișismul.....	479
16.2.2. Fetișismul transvestic.....	480
16.2.3. Exhițiționismul.....	480
16.2.4. Voyeurismul.....	481
16.2.5. Frotteurismul.....	481
16.2.6. Masochismul.....	481
16.2.7. Sadismul.....	482
16.2.8. Pedofilia.....	482
Tratament.....	483
Bibliografie.....	483
16.3. Fenomenologia transgenerității.....	484
Bibliografie.....	488
16.4. Tulburări non-organice ale somnului.....	489
16.4.1. Tulburarea de insomnie.....	489
16.4.2. Tulburarea de hipersomnie.....	491
16.4.3. Narcolepsia.....	492
16.4.4. Parasomniile.....	493
16.4.5. Somnambulismul.....	493
16.4.6. Teroarea de somn nocturnă (teroarea nocturnă sau pavorul nocturn).....	494
16.4.7. Tulburarea cu coșmaruri nocturne.....	494

Bibliografie	495
16.5. Tulburările de comportament disruptiv, de control al impulsurilor și de conduită	496
16.5.1. Tulburarea de opoziție și comportament sfidător	497
16.5.2. Tulburarea explozivă intermitentă	497
16.5.3. Tulburarea de conduită.....	497
16.5.4. Piromania (incendierea patologică)	498
16.5.5. Cleptomania (Furtul patologic).....	499
16.5.6. Ludomania (Jocul de noroc patologic).....	499
16.5.7. Tricotilomania (tulburarea de smulgere a părului)	500
Bibliografie	501
Capitolul XVII. Metodele de investigație și diagnostic psihiatric. Scalele, chestionarele, testele de evaluare utilizate în Psihiatrie.....	502
<i>Autori: Valentin Oprea, Jana Chihai, Ghenadie Cărăușu, Andrei Eșanu</i>	<i>502</i>
17.1. Examinarea statutului mintal.....	502
17.1.1. Interviu psihiatric	502
17.1.2. Schema foii de observație clinică.....	503
17.2. Scale diagnostice și de evaluare utilizate în psihiatrie și psihologia medicală	511
17.2.1. EVALUAREA PERSONALITĂȚII.....	511
17.2.2. EVALUAREA PSIHOZELOR.....	512
17.2.3. EVALUAREA MANIEI	513
17.2.4. EVALUAREA SIMPTOMELOR EXTRAPIRAMIDALE	514
17.2.5. EVALUAREA SATISFAȚIEI PACIENTULUI FAȚĂ DE TRATAMENT	514
17.2.6. EVALUAREA DEPRESIEI.....	515
17.2.7. EVALUAREA RISCULUI SUICIDAR	519
17.2.8. EVALUAREA ANXIETĂȚII.....	519
17.2.9. EVALUAREA CALITĂȚII SOMNULUI.....	522
17.2.10. EVALUAREA CALITĂȚII VIEȚII.....	522
17.2.11. EVALUAREA FUNCȚIILOR COGNITIVE ȘI DEMENTEI	523
17.2.12. EVALUAREA DEPENDENȚEI FAȚĂ DE ALCOOL	524
17.2.13. EVALUAREA NIVELULUI DE INTELIGENȚĂ	525
17.2.14. EVALUAREA AUTISMULUI	526
Bibliografie	533
Capitolul XVIII. Tratatamentul contemporan în psihiatrie, inclusiv metodele psihoterapeutice 535	
18.1. RECUPERAREA ȘI REABILITAREA PSIHOSOCIALĂ	535
<i>Autor: Jana Chihai.....</i>	<i>535</i>
Bibliografie:	547

18.2. PSIHOFARMACOLOGIA	549
18.2.1. CLASE DE REMEDII MEDICAMENTOASE UTILIZATE ÎN PSIHIATRIE	549
<i>Autori: Ion Coșciug, Victor Lacusta, Inga Deliv.....</i>	<i>549</i>
18.2.2. REMEDIILE ANTIPSIHOTICE (NEUROLEPTICE).....	551
18.2.3. REMEDIILE ANXIOLITICE	571
18.2.4. REMEDIILE UTILE ÎN TRATAMENTUL TULBURĂRILOR DE SOMN (HIPNOTICE).....	578
18.2.5. REMEDIILE ANTIDEPRESIVE.....	581
18.2.6. REMEDIILE ANTIMANIACALE (STABILIZATORI DE DISPOZIȚIE) .	596
18.2.7. REMEDIILE PSIHOSTIMULANTE	606
18.2.8. REMEDIILE PROCOGNITIVE (ANTIDEMENTIALE) ȘI NEUROPROTECTIVE.....	611
18.2.9. REMEDII UTILE ÎN TRATAMENTUL FARMACOLOGIC AL ADICȚIILOR	615
18.2.10. REMEDIILE PSIHOTROPE ÎN PERIOADA GRAVIDITĂȚII ȘI LACTAȚIEI	619
Abrevieri	625
Bibliografie	626
18.3. PSIHOTERAPIA.....	627
<i>Autori: Anatol Nacu, Jana Chihai.....</i>	<i>627</i>
18.3.1. Introducerea în psihoterapie, clasificarea psihoterapiilor.....	627
18.3.2. Orientări în psihoterapie	630
18.3.3. Psihoterapii de orientare comportamentală	631
18.3.4. Tehnicile psihoterapiei comportamentale	632
18.3.5. Psihoterapii de orientare cognitiv-comportamentală (PCC).....	633
18.3.6. Psihoterapia emoțional rațională.....	635
18.3.7. Psihoterapii umanist-existențiale	636
18.3.8. Psihoterapia existențială.....	638
18.3.9. Psihoterapii hipnosugestive	639
Bibliografie:	639
18.3.10. Psihoterapii de orientare psihodinamice.....	640
Bibliografie	645
18.4. TRATAMENTUL FIZIC ÎN PSIHIATRIE.....	645
<i>Autor: Ghenadie Cărăușu.....</i>	<i>645</i>
Bibliografie	646